
Wybrane celebracje w Roku Liturgicznym

wg Mszału 1962

Użyte oznaczenia:

- X* – celebrans
- D* – diakon
- S* – subdiakon
- C* – ceremoniarz
- A* – akolita
- T* – turyfer
- ✠ – krzyż procesyjny
- O* – ombrelino
- Z* – zakrystianin
- B* – ministrant księgi
- ♪ ♪ – śpiewający
- ✠ – kołatki
- ✠ – ministrant Paschału



Spis treści

1	Oczyszczenie NMP	3
1.1	Poświęcenie Gromnic i procesja	3
1.2	Zmiany na Mszy Świętej	3
2	Pasterka	4
2.1	Procesja wejścia	4
2.2	Zmiany na Mszy Świętej	4
3	Popielec	5
3.1	Przygotowanie do obrzędów – msza śpiewana	5
3.1.1	Na ołtarzu	5
3.1.2	Na kredensji	5
3.1.3	Na Sedilli	5
3.1.4	W zakrystii	5
3.1.5	Inne	5
3.1	Przygotowanie do obrzędów – msza solenna	5
3.1.1	Na ołtarzu	5
3.1.2	Na kredensji	5
3.1.3	Na Sedilli	5
3.1.4	W zakrystii	5
3.2	Procesja wejścia	6
3.3	Poświęcenie popiołu	6
3.4	Msza Święta	6
3.5	Dodatkowe uwagi ogólne	7
3.6	Użycie plikat	7
4	Uroczyste Requiem	8
4.1	Przygotowanie	8
4.2	Pochód do ołtarza	8
4.3	Od modlitwy u stopni do sekwencji	9
4.4	Ewangelia	9
4.5	Ofiarowanie	10
4.6	Prefacja i Kanon Rzymski	11
4.7	Od <i>Pater Noster</i> do końca Mszy	11
4.8	Absolucje	12

1. Oczyszczenie NMP

1.1 Poświęcenie Gromnic i procesja

- Do prezbiterium wychodzimy normalnie, kapłan ubrany w białą kapę
- Po *Dominus vobiscum* następuje 5 oracji po czym zasypanie, pokropienie i okadzenie (potrzebny turyfer i ministrant z kropielnicą) ¹
- Świece rozdawane są ministrantom w sposób podobny do przyjmowania Komunii Św. ²
- Po zakończeniu rozdawania świec następuje ostatnia oracja
- Formuje się procesja z krzyżem i akolitami. Idą w niej wszyscy ministranci, celebrans oraz wierni. Wszyscy mają zapalone świece.
- Idziemy dookoła kościoła i wracamy do prezbiterium
- Po powrocie celebrans zakłada biały ornat i wszyscy gaszą gromnice

1.2 Zmiany na Mszy Świętej

- Brak modlitw u stopni ołtarza
- Msza z dnia bez perturbacji
- Zapalamy gromnice na Ewangelię i od *Sanctus* do końca Kanonu.
- Zaleca się zrobienie lucenarium

¹**UWAGA:** może być tak, że celebrans pójdzie pokropić świece wiernych

²w trakcie rozdawania śpiewa się *Pieśń Symeona*

2. Pasterka

2.1 Procesja wejścia

- W kościele należy wygasić światła.
- Kapłan ubrany w kapę koloru białego bez akompaniamentu organów się do żłóbka ustawionego w prezbiterium. (W tym czasie jeden z usługujących może uderzyć 12 razy w gong)
- Po przyjściu kładzie figurkę Dzieciątka i przykrywa ją welonem. Następnie staje przy krześle wraz z asystą.
- Kantor staje na ambonie i śpiewa Kalendę:

*Octavo Kalendas Januarii Luna N.
Innumeris transactis saeculis a creatione mundi, quando in principio Deus creavit caelum et terram et hominem formavit ad imaginem suam;
permultis etiam saeculis, ex quo post diluvium Altissimus in nubibus arcum posuerat, signum fœderis et pacis;
a migratione Abrahæ, patris nostri in fide, de Ur Chaldæorum saeculo vigesimo primo;
ab egressu populi Israël de Ægypto, Moyse duce, saeculo decimo tertio;
ab unctione David in regem, anno circiter millesimo;
hebdomada sexagesima quinta, juxta Danielis prophetiam;
Olympiade centesima nonagesima quarta;
ab Urbe condita anno septingentesimo quinquagesimo secundo;
anno imperii Cæsaris Octaviani Augusti quadragesimo secundo;
toto orbe in pace composito, **Jesus Christus**, æternus Deus æternique Patris Filius, mundum volens adventu suo piissimo consecrare, de Spiritu Sancto conceptus, novemque post conceptionem decursis mensibus, in Bethlehem Judæ **nascitur ex Maria Virgine factus homo:***

Tu zapala się światła w kościele.

*Nativitas Domini nostri **Jesu Christi** secundum carnem.*

- Tu bije się we wszystkie dzwonki (podobnie jak w czasie *Gloria* w trakcie Wigilii Paschalnej) i odzywają się organy.
- Rozpoczyna się śpiew pieśni *Wśród Nocnej Ciszy*. Kapłan w tym czasie odkrywa figurkę Dzieciątka, nakłada kadzidło do kadzielnicy i okadza figurkę Dzieciątka. Można też teraz przyozdobić żłóbek kwiatami.
- Po zakończeniu śpiewu wszyscy siadają, a kapłan udaje się na ambonę i wygłasza homilię.
- Po homilii kapłan ubiera szaty mszalne koloru białego i rozpoczyna Mszę jak zwykle.

2.2 Zmiany na Mszy Świętej

- Podczas lekcji imię **Jezus** pada dwa razy – na oba razy skłaniamy głowę w stronę krzyża
- Jeśli wystarczy ministrantów to robimy lucenarium
- Jest bożonarodzeniowe *Communicantes*

3. Popielec

3.1 Przygotowanie do obrzędów – msza śpiewana

3.1.1 Na ołtarzu

- Mszał otwarty na obrzędy poświęcenia popiołu po stronie epistoły i ustawiony równolegle do krawędzi
- Tablice ołtarzowe na ich właściwych miejscach
- Tacki z popiołem do poświęcenia na stoliku z boku ołtarza lub na ołtarzu po stronie epistoły
- (Kielich ustawiony na rozłożonym korporale, bursa postawiona pionowo po lewej od kielicha, tuż przy dalszej krawędzi obruśu)
- Sześć zapalonych świec
- Brak dekoracji i kwiatów

3.1.2 Na kredensji

- Woda święcona w kociołku i aspergil
- Miska
- Dzbaneł z wodą
- Mydło
- Ręcznik
- Ampułki z wodą i winem
- Lawaterz
- Patena
- Dzwonki
- (Kielich okryty welonem naramiennym)
- Lekcjonarz
- Świeca sanctusowa
- Kartki do modlitw u stopni ołtarza

3.1.3 Na Sedillu

- Fioletowy ornat
- Manipularz

3.1.4 W zakrystii

- Fioletowa kapa
- Fioletowa stuła
- Cingulum
- Alba
- Humerał
- Biret

3.1.5 Inne

- Trybularz z rozpalonymi węgielkami

3.1 Przygotowanie do obrzędów – msza solenna

3.1.1 Na ołtarzu

- Mszał otwarty na obrzędy poświęcenia popiołu po stronie epistoły i ustawiony równolegle do krawędzi
- Tablice ołtarzowe na ich właściwych miejscach
- Tacki z popiołem do poświęcenia na stoliku z boku ołtarza lub na ołtarzu po stronie epistoły
- Sześć zapalonych świec
- Brak dekoracji i kwiatów

3.1.2 Na kredensji

- Woda święcona w kociołku i aspergil
- Miska
- Dzbaneł z wodą
- Mydło
- Ręcznik
- Ampułki z wodą i winem
- Lawaterz
- Dwie pateny
- Dzwonki
- Kielich okryty welonem naramiennym
- Lekcjonarz
- Ewangeliarz
- Dwie świece sanctusowe
- Kartki do modlitw u stopni ołtarza

3.1.3 Na Sedillu

- Fioletowy ornat
- Manipularz dla kapłana
- Manipularz dla diakona
- (Manipularz dla subdiakona)

3.1.4 W zakrystii

- Dla X
 - Fioletowa kapa
 - Fioletowa stuła
 - Cingulum
 - Alba
 - Humerał
 - Biret
- Dla D
 - Fioletowa dalmatyka lub plikata

- Łódka z kadzidłem
- (Świece dla ceroferariuszy)
- Krzyż procesyjny
- **Fioletowa stuła** (w przypadku użycia **plikaty** - szeroka stuła tj. zrolowany novusowy ornat)
- Cingulum
- Alba
- Humerał
- Biret
- Dla S
 - **Fioletowa tunicella lub plikata**
 - Cingulum
 - Alba
 - Humerał
 - (Biret)

3.2 Procesja wejścia

- Standardowa procesja wejścia. Jeśli jest ∇ , idzie on między A i T. T niesie trybularz i łódkę. C2 idzie w parze z T. X ubrany jest w fioletową kapę.
- Liturgia może rozpocząć się od kazania (jak w 2019 roku).

3.3 Poświęcenie popiołu

- X udaje się do mszału i odczytuje modlitwy. Towarzyszy mu D i S, jeśli msza jest solenna, oraz C1. W trakcie modlitw powinien podejść T z rozpalonym kadzidłem w trybularzu i łódką oraz jeden z A z wodą święconą.
- Po odczytaniu modlitw kolejność czynności jest następująca:
 - zasypanie,
 - pokropienie popiołu wodą święconą,
 - okadzenie popiołu.
- Następnie X posypuje głowę popiołem na stopniach ołtarza w kolejności zgodnej z precedencją:
 - sobie, klękając na najwyższym stopniu (jeśli jest inny ksiądz, to on posypuje głowę X),
 - (D i S),
 - księża,
 - klerycy,
 - ministranci.
- Jeśli X posypuje sobie sam głowę popiołem, nie wypowiada w tym momencie żadnych słów. Posypując głowę innym X wypowiada słowa: *Memento homo quia pulvis es et in pulverem reverteris*.
- Stajemy w parach, jak do komunii.
- Potem X udaje się, by posypać głowy ludu.
- Gdy kończy się obrzęd posypywania głów popiołem ludowi, AA przygotowują przy kredencji miskę, dzbanek z wodą, ręcznik i mydło. Po umyciu rąk, X wraca do ołtarza i odmawia modlitwę na zakończenie obrzędu.

3.4 Msza Święta

- Po modlitwie, X przebiera się przy sedilli w ornat i zakłada manipularz. Jeśli msza jest solenna, D (i S) ubiera(ją) manipularz(e). Dalej msza toczy się jak zwykle, z następującymi wyjątkami i wskazaniem:
 - Odmawiamy całe modlitwy u stopni ołtarza.
 - Na mszy solennej X odczytuje lekcję i ewangelię cicho.
 - W trakcie śpiewu traktusu na słowa *Adiuva nos, Deus salutaris noster* klękamy.
 - Uwaga! X nie przyklęka podczas odczytywania traktusu – robi to razem ze wszystkimi podczas śpiewu scholi, na środku na pierwszym stopniu.
 - Po modlitwie po komunii jest modlitwa nad ludem. W mszy solennej D, po *Oremus X*, obraca się do ludu i śpiewa *Humiliate capita vestra Deo*.
 - Na koniec zamiast *Ite, missa est* śpiewa się *Benedicamus Domino* przodem do ołtarza.
 - Ważne: Chór klęczy na oba kolana:
 - * podczas kolekty,

- * od *Sanctus* do *Pax Domini*,
- * podczas modlitwy po komunii i modlitwy nad ludem.

3.5 Dodatkowe uwagi ogólne

- Na mszy solennej podczas *Credo*, gdy *D* i *S* stoi w trakcie rozkładania kielicha, chór siada od razu po *X*.
- Na mszy solennej, podczas śpiewu ewangelii skłaniamy się ku ewangeliarzowi. **Nie sugerujemy się zachowaniem C1.**

3.6 Użycie plikat

- *D* i *S* nakładają planeta pliccata przed Mszą Świętą, w zakrystii. *D* nakłada swój ornat na stulę spoczywającą na lewym ramieniu i spiętą na prawym boku.
- *S* zdekuje plikatę na czas śpiewu Lekcji, zaś po otrzymanym błogosławieństwie znów ją zakłada.
- *D* zdekuje plikatę przed przystąpieniem do śpiewu Ewangelii (przed błogosławieństwem kapłańskim) i zakłada stola latior (na zwykłą stulę), nie całując jej. *D* pozostaje w szerokiej stule w czasie dalszych obrzędów Mszy Świętej. Gdy, po komunii, przeniesie Mszal na stronę Epistoły, udaje się do kredencji, gdzie zmienia szeroką stulę na podwiniętą ornat, w którym pozostaje dalej do końca Mszy.

4. Uroczyste Requiem

4.1 Przygotowanie

- Ołtarz główny:
 - bez kwiatów
 - mszał otwarty
 - katafalk
 - 4 świeczniki z **żółtymi** świecami
 - przy sedilli dodatkowe dwa miejsca dla akolitów
 - **fioletowe** antepedium (?)
- Kredencja:
 - kielich nakryty **czarnym** welonem
 - brak welonu naramiennego dla S
 - ampułki
 - lawaterz, ręczniczek
 - dzwonki
 - lekcjonarz/ewangeliarz
 - dwie pateny komunijne (?)
 - dwie świece sanctusowe (?)
 - kociołek, aspergil
 - rytuał
- Zakrystia/kaplica:
 - dla X: humerał, alba simplex, **czarne cingulum**, **czarny ornat**, **stuła**, **manipularz**, biret
 - dla D: humerał, alba simplex, **czarne cingulum**, **czarna dalmatyka**, **stuła**, **manipularz**, biret
 - dla S: humerał, alba simplex, **czarne cingulum**, **czarna tunicella**, (**manipularz**), biret
 - **czarna kapa**
 - krzyż procesyjny
 - trybularz, łódka
 - akolitki (z **żółtymi** świecami)

4.2 Pochód do ołtarza

- procesja wejścia przebiega w następującym porządku:

T C2
A2 † A1
ministranci
C1
S
D
X

- *AA* wnoszą zapalone akolitki w procesji wejścia oraz wynoszą po zakończeniu mszy; w czasie mszy akolitki stoją zapalone na kredencji i nie są używane na Ewangelię
- *T* nie wnosi kadzielnicę w procesji wejścia
- *X*, *D* i *S* oddają birety *C1*, a następnie przyklękają na jego znak
- podczas mszy opuszcza się wszystkie pocałunki

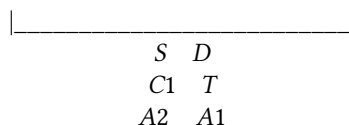
4.3 Od modlitwy u stopni do sekwencji

- *C1* daje znak dla asysty do klęknienia
- następują modlitwy u stopni z pominięciem psalmu 42 *Iudica me*
- *X* wstępuje po stopniach ołtarza i go całuje
- pomija się okadzenie, przejście od razu na *Introit*
- *X* kładzie lewą rękę na ołtarzu, a prawą czyni znak krzyża nad otwartym mszałem; czyta *Introit*
- cała asysta opuszcza znak krzyża
- *X*, *D*, *S* i *C1* recytują *Kyrie*
- po zakończeniu recytacji *D* i *S* stają za *X*, a jeśli śpiew się przedłuża schodzą krótką drogą do *sedilli*
- pod koniec *Kyrie* *X*, *D* i *S* przechodzą na środek
- *X* całuje ołtarz, śpiewa pozdrowienie i razem z *D* i *S* przechodzą na stronę lekcji
- podczas kolekty, od *Dominus Vobiscum* aż do *Amen*, cała asysta niższa klęczy
- pod koniec oracji *C1* zabiera z kredencji lekcjonarz i przekazuje go *S*
- *C1* i *S* przyklękają na osi ołtarza i odchodzą na miejsce śpiewania lekcji, gdzie *C1* staje po lewej stronie *S* (bliżej osi ołtarza)
- *D* zajmuje miejsce przy mszale
- *S* śpiewa lekcję, którą *X* czyta cicho w mszale
- *S* wraca z *C1*, przyklękają na osi ołtarza
- *C1* odbiera lekcjonarz, *S* nie podchodzi po błogosławieństwo, tylko razem z *D* stają jak na *Introit*
- *X* recytuje sekwencję, *C1* asystuje przy mszale
- po zakończeniu recytacji asysta wyższa schodzi krótką drogą do *sedilli*
- około słów *Qui Mariam absolvisti*, na znak *C1* wracają do ołtarza przyklękając na środku
- *X* wchodzi po stopniach i staje pośrodku ołtarza

4.4 Ewangelia

- *C1* podaje *D* ewangeliarz
- w tym czasie *S* wchodzi na suppedaneum po stronie lekcji, skąd zabiera mszał i wraca z nim przed stopnie, po lewej stronie *D*
- *D* i *S* przyklękają i wchodzi po stopniach, każdy na swoją stronę
- *S* stawia mszał po stronie ewangelii, a *D* kładzie ewangeliarz na środku ołtarza
- w tym czasie przed ołtarzem ustawiają się *A1*, *A2* (bez akolitek), *T* (bez kadzielnic) oraz *C1*
- *S* schodzi przed stopnie i zajmuje miejsce w pierwszym rzędzie po stronie ewangelii

- *D* klęka na skraju suppedaneum, na prawo od *X* i odmawia *Munda cor meum*, następnie wstaje, zabiera ewangeliarz, skłania się i nie prosząc o błogosławieństwo schodzi przed stopnie po stronie lekcji; porządek wygląda następująco:



- wszyscy przed stopniami przyklękają i odchodzą na miejsce proklamacji ewangelii, gdzie ustawiają się jak zwykle
- pomija się okadzenie, *D* rozpoczyna śpiew Ewangelii
- po zakończeniu proklamacji nie okadza się celebransa
- *S* oddaje ewangeliarz *C1*
- wszyscy wracają przed ołtarz w tym samym porządku
- na znak *C1* przyklękają i wracają na swoje miejsca: *D* i *S* na stopniach za *X*, *AA* do kredencji, *T* idzie przygotować kadzielnice (która powinna być rozpalona już wcześniej), a *C1* odnosi ewangeliarz na kredencję i staje na swoim miejscu
- w tym miejscu liturgii nie przewiduje się kazania

4.5 Ofiarowanie

- *X* całuje ołtarz i śpiewa *Dominus vobiscum* oraz *Oremus*
- *D* wchodzi na suppedaneum i staje po prawej stronie *X* (bez przyklęknienia)
- *S* i *C1* przyklękają na środku i odchodzą do kredencji
- *S* bierze kielich przykryty welonem i bursą, i znosi go na ołtarz, sam jednak nie zakłada welonu naramiennego, gdyż nie trzyma pateny
- *D* rozkłada korporał na ołtarzu, *S* rozbiera kielich
- *A1* przynosi na ołtarz ampułki, odbiera od *S* welon kielichowy i odnosi go na kredencję
- jeśli może, *S* nalewa wody do kielicha, jeśli nie, robi to *D*, w obu przypadkach jednak nie prosząc *X* o błogosławieństwo
- *A1* zabiera ampułki z ołtarza na kredencję
- *T* przychodzi z rozpaloną kadzielnicą i łódką
- *S* nie trzyma pateny, więc przechodzi na lewą stronę *X*, przyklękając na środku na najniższym stopniu
- *D* chowa patenę pod korporałem, jak na mszy śpiewanej
- następuje okadzenie; *C1* odbiera łódkę od *T* i razem wchodzi po stopniach
- *C1* podaje łódkę *D*, następuje zasypanie
- *D* oddaje łódkę *C1*, a odbiera kadzielnicę od *T*
- *C1* i *T* schodzą ze stopni
- okadzenie ołtarza przebiega jak zwykle
- *C1* przechodzi na stronę ewangelii i w odpowiedniej chwili ściąga z ołtarza mszał, po okadzeniu odnosi go i zostaje przy mszale
- po okadzeniu ołtarza okadzony zostaje jedynie *X* (przez *D* i *S*)
- *T* wynosi kadzielnicę bez dalszych okadzeń, idzie na środek i czeka aż dołączą do niego ceroferariusze wraz z *C2*

- C2 wyprowadza ceroferariuszy (dwóch lub czterech), którzy idą przygotować pochodnie – przyklękają parami na środku i odchodzą
- D i S stają w linii za X (jak na oracje)
- AA dokonują obmycia rąk X (lavabo)
- X, D i S przechodzą na środek, wciąż stojąc w linii
- D odpowiada na *Orate, fratres*

4.6 Prefacja i Kanon Rzymski

- następuje prefacja
- pod koniec prefacji C1 skłania się do D i S, po czym odchodzi od mszału i idzie na swoje miejsce
- D i S wchodzi na suppedaneum i pochyleni recytują *Sanctus* razem z X (D po prawej, S po lewej przy mszale)
- po zakończeniu recytacji D i S stają na stopniach za X i przyklękają
- D przechodzi na stronę ewangelii i asystuje przy mszale
- S zostaje przed najniższym stopniem i stoi tam ze złożonymi rękami
- do ołtarza przychodzą C2, T oraz ceroferariusze
- przyklękają na środku, T odchodzi do kredencji, a C2 na swoje miejsce
- w czasie Kanonu Rzymskiego cała asysta niższa klęczy – od zakończenia recytacji *Sanctus* aż do końcowego *Amen*, dlatego na znak C2 wszyscy klękają na oba kolana, w tym ceroferariusze na środku
- na słowa *Quam oblationem* D schodzi na środek, przyklęka i przechodzi na prawą stronę X
- w tym czasie S, nie przyklękając, przechodzi wzdłuż stopni na stronę lekcji, gdzie odbiera przy kredencji zaszypaną kadzielnicę od T, a następnie klęka na najniższym stopniu; C1 klęka w tym samym momencie
- podczas podniesienia S okadza Najświętszy Sakrament
- po konsekracji D wraca do mszału na lewą stronę X, z przyklęknięciami po obu stronach, natomiast S oddaje kadzielnicę T i wraca na środek, gdzie przyklęka i stoi aż do *Pax Domini sit semper vobiscum*
- jak zwykle po słowach *Nobis quoque peccatoribus* D przyklęka przy mszale, przechodzi na prawą stronę X i znów przyklęka
- C1 przechodzi na środek, przyklęka (za plecami S) i zajmuje miejsce przy mszale, gdzie znów przyklęka (równocześnie z D)
- po zakończeniu Kanonu wszyscy wstają na znak C2
- ceroferariusze przyklękają na środku razem z C2 i T, a następnie razem z nimi wychodzą

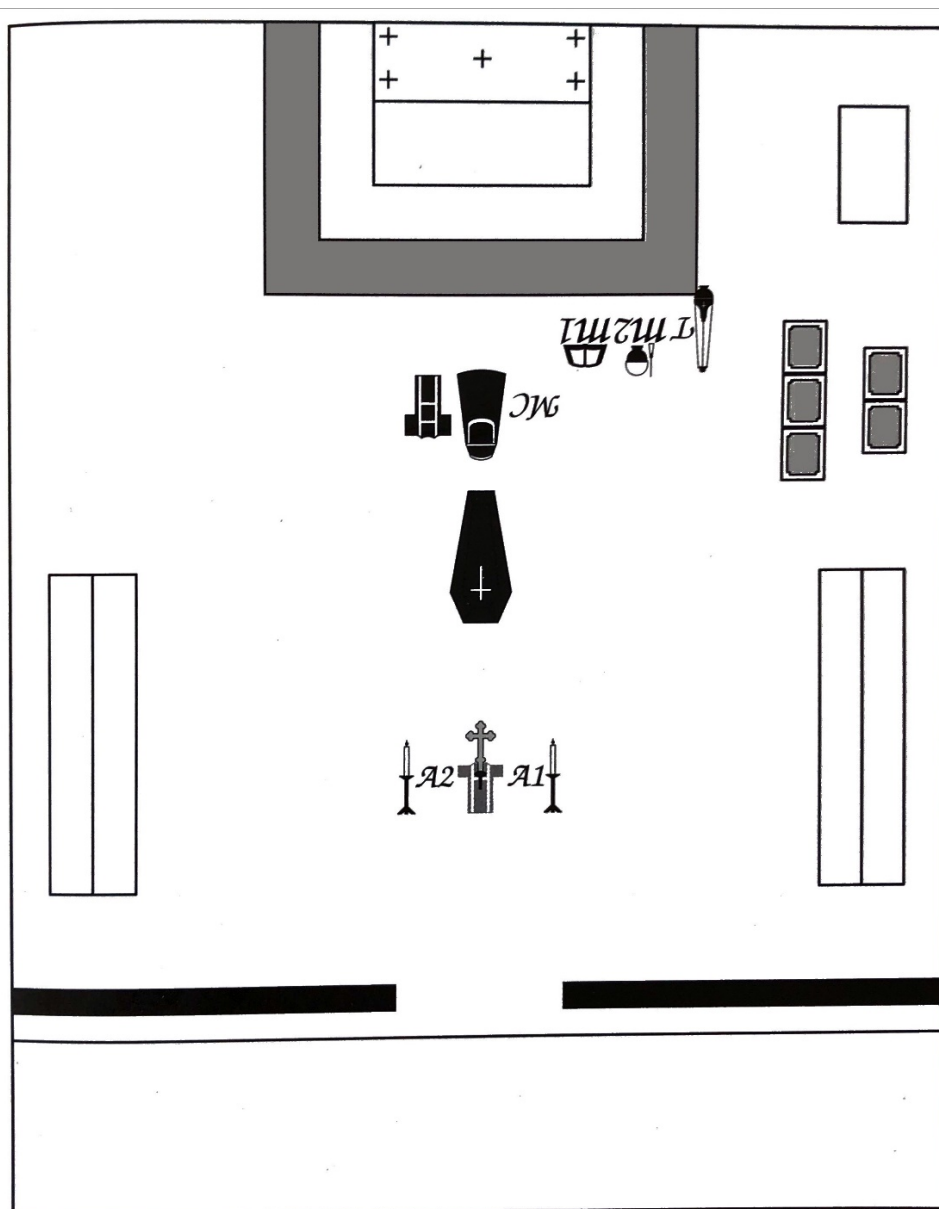
4.7 Od *Pater Noster* do końca Mszy

- X rozpoczyna śpiew *Pater noster*, D przyklęka, schodzi na stopień za X i tam znów przyklęka
- na słowa *Et dimitte nobis* D przyklęka, wraca na prawą stronę X i bez pocałunku podaje mu patenę; w tym czasie S pozostaje na swoim miejscu
- na słowa *Pax Domini sit semper vobiscum* S i C1 przyklękają, a następnie S zajmuje miejsce przy mszale, C1 zaś odchodzi na swoje miejsce
- X, D i S recytują *Agnus Dei* w zmienionej formie, stąd nie biją się w piersi
- opuszcza się przekazanie pocałunku pokoju, więc po zakończeniu recytacji D i S zamieniają się miejscami przyklękając przed i po
- C2, T i ceroferariusze wracają do ołtarza i razem z pozostałymi ministrantami formują procesję komunijną

- C1 daje znak do przyklęknienia, a następnie do klęknienia
- następuje komunika wiernych
- po komunii A1 zanosi na ołtarz ampulki, a po ablucjach je zabiera
- D bierze mszał, który przenosi na stronę lekcji, S bierze palkę, którą przenosi na stronę ewangelii, przyklękają na środku na swoich stopniach
- A2 zanosi welon kielichowy na stronę ewangelii i podaje go S
- C1 przechodzi do mszału
- S odnosi kielich na kredencję
- X, D i S stają w jednej linii, następuje *Communio*, wezwanie (na środku) i pokomunia (znów po stronie lekcji)
- C1 zamyka mszał
- X, D i S wracają na środek, X całuje ołtarz i śpiewa *Dominus vobiscum*
- D wciąż zwrócony w stronę ołtarza śpiewa *Requiescant in pace*, na co odpowiada się *Amen*
- X odmawia *Placeat*, pomija się błogosławieństwo i Ostatnią Ewangelię, ponieważ następują absolucje

4.8 Absolucje

- X, D i S odchodzą do sedilli
- Z przynosi z zakrystii czarną kape
- D i S z pomocą Z asystują X przy zdejmowaniu ornatu i manipularza oraz zakładaniu kapy
- D i S zdejmują manipularze z pomocą AA
- AA biorą akolitki, krucyferariusz podaje krzyż procesyjny S
- M1 bierze rytuał, M2 bierze kropidło
- T przychodzi z kadzielnicą
- S trzymając krzyż staje z AA u wezglowia katafalku, pozostawiając odstęp
- M1, M2 oraz T stają przy stopniach ołtarzowych po stronie lekcji, zwrócenie w stronę nawy
- X staje w nogach katafalku, mając D po swojej prawej, a C1 po lewej stronie, zwrócenie w stronę nawy (patrz Rys. 4.1)
- ponieważ nie ma ciała, opuszcza się modlitwę *Non intres*
- schola rozpoczyna śpiew responsorium *Libera me*
- podczas powtórzenia pierwszego wersetu następuje zasypywanie kadzidła
- T oraz C1 przechodzą razem na stronę ewangelii
- T podaje łódkę D i podnosi kadzielnicę do zasypywania
- D prosi *Benedicite, Pater reverende*
- X zasypuje 3 razy, błogosławiąc w zwykły sposób (bez pocałunków)
- T odbiera łódkę i wraca z kadzielnicą na swoje miejsce
- C1 wraca na lewą stronę X
- po responsorium śpiewa się dialog *Kyrie, eleison*
- M1 podchodzi z rytuałem, staje na prawo od X, przed D
- X zwraca się do zgromadzonych i wspólnie recytują *Ojcze nasz*



Rys. 4.1. Ustawienie przy katafalku

- M1 odchodzi, podchodzi M2 z kropidłem, które podaje D
- D bez pocałunków podaje kropidło X
- D trzyma prawą połę kapy, X zaś kropi katafalk najpierw trzykrotnie z prawej strony (od strony ewangelii), nie zatrzymując się
- przechodząc przed krzyżem X lekko się skłania, a D przyklęka
- X kropi katafalk trzykrotnie z lewej strony, również się nie zatrzymując
- po powrocie przed ołtarz obaj przyklękają przed Najświętszym Sakramentem
- ustawiają się na powrót przed katafalkiem, X oddaje kropidło D, a ten M1
- M1 odchodzi z kropidłem, podchodzi T z kadzielnicą
- T podaje kadzielnicę D, a ten X
- okadzenie następuje analogicznie do pokropienia
- podchodzi M1 z rytuałem, X śpiewa wezwania oraz modlitwę *Absolve*

- X prawą ręką czyni znak krzyża nad katafalkiem i śpiewa wezwania
- na zakończenie śpiewa się antyfonę *Salve, Regina*
- S oddaje krzyż krucyferariuszowi
- ustawia się procesja do wyjścia, w porządku analogicznym jak na wejście